

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 303/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného JUDr. Ing. Miroslavom Čipákom, advokátom, Vazovova 9/b, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 5Tpo/10/2024-106 zo 14. marca 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, prepustiť ho na slobodu a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi a [REDACTED] (ďalej len „spoluobvinený“) je vedené trestné stíhanie, pretože sa mali dopustiť konania opísaného v uznesení o vznesení obvinenia z 24. januára 2024, kvalifikovaného ako pokračovací zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 25Tp/3/2024 z 27. januára 2024 boli sťažovateľ a spoluobvinený vzatí do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba sa im započítavala od obmedzenia osobnej slobody 24. januára 2024. Väzba sa im nenahradila dohľadom probačného a mediačného úradníka.

3. Krajský súd napadnutým rozhodnutím zamietol sťažnosť sťažovateľa, spoluobvineného a prokurátora proti uzneseniu okresného súdu. Podľa názoru krajského súdu boli splnené formálne podmienky na vzatie obvinených do väzby, keďže je proti nim vedené trestné stíhanie pre uvedený zločin, obaja boli vypočutí ako obvinení, bol podaný návrh na ich vzatie do väzby v súlade s § 85 ods. 4 Trestného poriadku a sudkyňa pre prípravné konanie o ňom rozhodla v zákonnej lehote v súlade s § 87 ods. 2 Trestného poriadku. Okresný súd pri skúmaní dôvodnosti trestného stíhania došiel k správne záveru, že v tomto štádiu existuje podozrenie z toho, že obvinení sa dopustili spáchania trestnej činnosti, a to v rozsahu dostatočnom na ich vzatie do väzby. Svedčia o tom doteraz zabezpečené dôkazy, na ktoré poukázal okresný súd a z ktorých vyplývajú aj konkrétne skutkové okolnosti. Išlo o výpoveď obvineného [REDAKOVANÉ], výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], kamerové záznamy zo 4. januára 2024 z čerpacej stanice na Kračanskej ceste a záznamy z bezpečnostných kamier.

4. K námietkam o hodnotení dôkazov krajský súd uviedol, že doteraz zabezpečené dôkazy dostatočne odôvodňujú podozrenie, že obvinení sa dopustili skutkov, pre ktoré sú stíhaní. Bude predmetom ďalšieho vyšetrovania, aby doteraz zistené skutočnosti boli potvrdené alebo vyvrátené, a obvineným bude musieť byť poskytnutý dostatočný priestor na obhajobu. Hodnotenie dôkazov sa pri rozhodovaní o väzbe vykonáva v inom rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej. Okresný súd posúdil predložené dôkazy v potrebnom rozsahu a správne ich vyhodnotil tak, že podozrenie v súčasnom štádiu existuje. Krajský súd odkazoval na závery judikatúry k dôvodnosti podozrenia ako materiálnemu dôvodu väzby, hĺbke hodnotenia dôkazov a posudzovaniu zákonnosti dôkazného procesu pri rozhodovaní o väzbe, avšak nezistil, že by prípad obvinených bol výnimkou, keď by bolo potrebné konštatovať nesplnenie príslušnej podmienky väzby pri absolútnom nedostatku dôkazov proti obvinenému. Obvinenými požadovaná miera hodnotenia dôkazov je neprípustná, resp. súdy na to nemajú právomoc a vyšetrovanie je tiež na začiatku. Na námietky k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia krajský súd uviedol, že rozhodovanie je v prípravnom konaní zverené orgánom činným v trestnom konaní, ktoré rozhodujú o sťažnosti proti tomuto uzneseniu a v rámci toho aj hodnotia dôkazy. Súdy rozhodujúce o väzbe v prípravnom konaní nemajú právomoc preskúmať vecnú správnosť rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní vydaných v prípravnom konaní.

5. Krajský súd, rovnako ako okresný súd zastávali názor, že u obvinených je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Okresný súd podľa neho v dostatočnom rozsahu odôvodnil svoje rozhodnutie, uviedol konkrétne zistené skutočnosti a z nich vyvodil konkrétne závery, ktoré ho viedli k obave, že po prepustení na slobodu budú pokračovať v páchaní trestnej činnosti, a preto bez potreby opakovania odkazoval na príslušnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu. U sťažovateľa iba uviedol, že podozrenie zo spáchania závažnej úmyselnej trestnej činnosti v čase plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia za inú úmyselnú závažnú trestnú činnosť je rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá odôvodňuje jeho vzatie do väzby z dôvodu identifikovaného okresným súdom. K tomu pristupujú aj ďalšie skutočnosti týkajúce sa spôsobu spáchania trestného činu (mal sa vyznačovať plánovaním, koordinovaním konania viacerých osôb) a predpokladanej motivácie (motívom malo byť zastrašenie osôb konkurujúcich v trestnej činnosti). Odôvodnenie uznesenia okresného súdu ku konkretizácii materiálnych dôvodov na vzatie do väzby je celkom dostatočné. Okresný súd vymenoval dôkazy, ktoré bral do úvahy, a uviedol i to, čo z nich vplynulo vo vzťahu k jeho rozhodnutiu.

6. Podľa krajského súdu sa okresný súd správne vysporiadal aj s možnosťou nahradenia väzby obvinených, keď uviedol, že v danom štádiu nie je možné dohľad probačného a mediačného úradníka považovať za dostatočnú záruku, že obvinení nebudú pokračovať v trestnej činnosti aj naďalej, a to predovšetkým s prihliadnutím na ich osobu a doterajší spôsob života, na ktorý nemali vplyv ani predchádzajúce odsúdenia. S ohľadom na osobu, kriminálny profil a doterajší život obvinených, závažnosť a charakter trestnej činnosti, spôsob a miesto jeho spáchania a možnosti prípadnej eliminácie dohľadom probačného a mediačného úradníka dospela sudkyňa k záveru, že ani nahradenie väzby danou alternatívou nie je v tomto prípade spôsobilé odstrániť obavu z pokračovania v trestnej činnosti obvinených, a to ani za uloženia primeraných obmedzení a povinností (ani pri nariadení elektronického monitoringu). Aj krajský súd považoval skutočnosti majúce základ v osobe obvinených za neumožňujúce v tomto štádiu nahradiť ich väzbu podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ich popísaná kriminálna minulosť vedie k záveru, že dohľad nad ich správaním by v prípade ich prepustenia na slobodu nebol dostatočne účinným opatrením. Pokiaľ ani predchádzajúce odsúdenia nemali na nich ten výchovný účinok, aby ich odradili od páchania ďalšej úmyselnej trestnej činnosti, z ktorej sú aktuálne podozriví a trestne stíhaní, nemožno rozumne očakávať, že dohľad súdneho úradníka je dostatočný účinný prostriedok, ktorý ich odradí od pokračovania v trestnej činnosti alebo jej opakovania. V prípade sťažovateľa ani hrozba „premeny“ podmieneného trestu odňatia slobody nebola dostatočne silnou motiváciou, ktorá ho mala odradiť od páchania inej závažnej trestnej činnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí a) odklonil od ustálenej súdnej praxe bez toho, aby tento odklon náležite odôvodnil, b) porušil právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vykazuje znaky arbitrárnosti z dôvodu nevysporiadania sa s rozhodujúcimi skutočnosťami uplatnenými v sťažnosti sťažovateľa a jeho predchádzajúcich podaniach, ako aj nevysporiadania sa so zabezpečenými dôkazmi, c) nevysporiadal sa s predchádzajúcim porušením práva na urýchlené konanie, na ktoré upozorňoval sťažovateľ vo svojom podaní z 1. marca 2024 (neprimeranosť lehoty na rozhodnutie o sťažnosti); napadnuté rozhodnutie bolo vydané v lehote neprimeranej obmedzeniu základného práva na osobnú slobodu.

8. Krajský súd sa nevysporiadal s hodnotením dôkazov, právnou argumentáciou a judikatúrou uvedenou v sťažnosti sťažovateľa a jeho podaniach. Sťažovateľom poukazované dôkazy výrazne spochybnili dôvodné podozrenie, že spáchal skutok tvoriaci predmet obvinenia. Dôkazná situácia je založená v podstate len na výpovedi svedka [REDAKOVANÉ], no zabezpečené dôkazy oslabujú podozrenie z účasti sťažovateľa na skutkoch uvedených v uznesení o vznesení obvinenia a smerujú len proti spoluobvinenému a predovšetkým obvinenému [REDAKOVANÉ]. Konštatovanie krajského súdu o nemožnosti podrobného hodnotenia dosiaľ vykonaného dokazovania pri rozhodovaní o vzatí do väzby je v rozpore so zásadami trestného konania, s ustanoveniami zákona upravujúcimi väzbu, ústavou a dohovorom. Zisťovanie odôvodnenosti trestného stíhania ako materiálnej podmienky väzby je totiž priamo spojené s hodnotením dôkazov a druhostupňový súd sa vykonaniu svojej povinnosti nemôže vyhnúť a len odkázať na závery prvostupňového súdu.

9. Krajský súd nedostatočne odôvodnil naplnenie a trvanie väzobného dôvodu tým, že ho založil len na tom, že sťažovateľ bol už v minulosti súdne trestaný. Predchádzajúce odsúdenie samo osebe nemôže zakladať dôvod väzby. Absentujú argumenty za a proti existencii verejného záujmu, ktoré by odôvodňovali odchýlenie sa od pravidla rešpektovania osobnej slobody jednotlivca. Krajský súd nevykonal zohľadnenie zásady prezumpcie neviny a nekorektne prejedlikoval, resp. si osvojil prejedlikovanie viny zo strany okresného súdu.

10. O sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu krajský súd rozhodol 50 dní po tom, ako bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, a 47 dní po tom, ako podal sťažovateľ sťažnosť. Táto lehota je absolútne neakceptovateľná a neprimeraná obmedzeniu práv sťažovateľa aj s poukazom na priamo aplikovateľné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Karlin proti Slovenskej republike z 28. 6. 2011, sťažnosť č. 41238/05. Rozhodovanie o väzbe (o sťažnosti) bolo preukázateľne pomalé, čím došlo k nadbytočnému zásahu do práva sťažovateľa. Dáva to vznik dôvodnosti záveru, že obvinený má byť prepustený z väzby na slobodu. Krajský súd nevykonal preverenie doterajšieho postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu. K dátumu podania ústavnej sťažnosti nebola sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu ani predložená krajskému súdu, hoci k tomu malo dôjsť bez meškania. Okresný súd svoju nečinnosť odôvodnil uplatnením práva obvineného, čo je neakceptovateľný, nezákonný a protiústavný postoj.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti zhrnutého do petitu vyplýva, že sťažovateľ namieta len napadnuté rozhodnutie krajského súdu. Za porušenie svojich práv považuje nedodržanie požiadavky na urýchlené rozhodovanie o väzbe a požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia o väzbe.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode:

13. K namietanému porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľa dôjsť v dôsledku doby rozhodovania 50 dní od obmedzenia osobnej slobody, resp. 47 dní od podania sťažnosti.

14. Právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil jeho prepustenie, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom

určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 4 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na jeho rýchlosť. Vo vzťahu k požiadavke urýchlenosti a neodkladnosti rozhodovania o väzbe z hľadiska čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa jednotlivé lehoty posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. Požiadavke neodkladnosti rozhodovania o väzbe spravidla nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Naopak, tejto požiadavke spravidla zodpovedá lehota nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca [III. ÚS 255/03, rozsudok EŠLP Bezicheri proti Taliansku z 25. 10. 1989, sťažnosť č. 11400/85].

15. Ústavný súd je podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vo vzťahu k požiadavke na urýchlené rozhodovanie o väzbe výslovne namieta len postup krajského súdu a, naopak, nenamieta postup okresného súdu, hoci v jednom odseku odôvodnenia (bod 14) ústavnej sťažnosti mu vyčíta odôvodňovanie nečinnosti uplatnením práva sťažovateľa. Ústavný súd preto mohol posudzovať iba postup označeného porušovateľa, a to od momentu postúpenia sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, teda od 7. marca 2024.

16. Sťažovateľ bližšie neodôvodnil jednotlivé kritériá zohľadňované pri posudzovaní rýchlosti rozhodovania o väzbe nad rámec už uvedeného všeobecného tvrdenia. Jednotlivé kritériá sú predmet konania, význam veci, správanie účastníkov a postup súdu.

17. Z hľadiska právnej kvalifikácie sa vec nevyznačuje zložitou, sťažovateľ je spolu s ďalším obvineným stíhaný pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin proti majetku v kvalifikovanej skutkovej podstate (zločin), ide v zásade o štandardnú agendu všeobecných súdov. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že vec vykazuje prvky skutkovej či právnej zložitosti. Keďže ide o rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľa, význam požiadavky na urýchlenosť rozhodovania je samozrejмый. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ dal dôvod na predĺženie obdobia rozhodovania o svojej väzbe. Vzhľadom na vznesenie požiadavky sťažovateľa (a spoluobvineného) na preklad zápisnice o výsluchu a uznesenia okresného súdu z 27. januára 2024 do maďarského jazyka okresný súd pribral do konania prekladateľa na vyhotovenie prekladu. Sťažovateľovi nemožno pričítať, že uplatnením svojho práva spôsobil predĺženie konania o úkony súvisiace s pribratím prekladateľa a zaslaním prekladov písomností. Nemožno však tieto úkony pričítať ani okresnému súdu, ak ich vykonal v primeraných časových úsekoch, pretože bez ich vykonania by nemohlo byť realizované sťažovateľom uplatnené právo. Podľa zistenia ústavného súdu opatrením z 31. januára 2024 pribratá prekladateľka nedodrжала lehotu na predloženie prekladu do 3 dní od doručenia písomností (prevzala ich 6. februára 2024) a okresný súd ju výzvami z 19. a 22. februára 2024 urgoval na predloženie prekladu. K doručeniu prekladu súdu došlo 23. februára 2024 a ten ho doručil sťažovateľovi 28. februára 2024.

18. Pokiaľ ide o postup krajského súdu, ten 8. marca 2024 určil termín neverejného zasadnutia na 14. marec 2024, na ktorom vyhlásil napadnuté rozhodnutie. Referát na doručenie rozhodnutia je z 21. marca 2024, sťažovateľovmu obhajcovi bolo doručené 25. marca 2024 a sťažovateľovi 26. marca 2024. Spis bol vrátený okresnému súdu 27. marca 2024.

19. Na krajský súd pripadlo rozhodovanie o väzbe 19 dní (8 dní na rozhodnutie, 7 dní na vyhotovenie a 4 dni na doručenie rozhodnutia). Takýto časový úsek rozhodovania súdu z hľadiska záruk poskytovaných čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, považuje ústavný súd v konkrétnych okolnostiach prípadu sťažovateľa za akceptovateľný. Tento záver je platný navyše s prihliadnutím na skutočnosť, že požiadavka urýchlenosti je menej prísna, pokiaľ ide o konanie pred odvolacím, resp. sťažnostným súdom (rozsudok ESLP vo veci Abdulkhanov proti Rusku z 2. 10. 2012, sťažnosť č. 14743/11, bod 198).

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Prijatie veci na ďalšie konanie nedáva vyhliadku na rozhodnutie o porušení jeho práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu.

III.2. K porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

22. Podľa judikatúry ústavného súdu je na konanie o väzbe aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00). Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru.

23. Článok 5 ods. 3 dohovoru sa *ratione materiae* vzťahuje predovšetkým na rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody (o zatknutí či zadržaní a následne o vzatí do väzby). Procesné garancie súdnej kontroly väzby v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby) poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu sa evidentne týka jeho prvotného vzatia do väzby, nie ďalšieho trvania pozbavenia osobnej slobody. Sťažovateľove námietky týkajúce sa prípadného porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu v označenom konaní sú preto zjavne neopodstatnené s tým, že v okolnostiach daného prípadu bolo potrebné posúdiť ich z hľadiska sťažovateľom označeného čl. 5 ods. 3 dohovoru.

24. V prípade konania a rozhodovania o väzbe podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru nemožno bez ďalšieho uplatniť procesné záruky podľa čl. 6 dohovoru, ktorý sa na tieto konania nevzťahuje. Určité základné procesné záruky sa poskytujú, i keď nemusia byť nutne rovnaké (II. ÚS 108/08, II. ÚS 175/17). Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. II. ÚS 113/2020). Okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (II. ÚS 55/98, III. ÚS 7/00, I. ÚS 187/07).

25. Pri posúdení napadnutého rozhodnutia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť alebo nemal byť vzatý do väzby. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu (IV. ÚS 350/09) je ústavnoprávne prijateľným premietnutím skutkových a právnych okolností veci.

26. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnení týchto rozhodnutí konštatuje, že oba súdy sa dostatočným spôsobom zaoberali otázkou splnenia zákonných podmienok na uvalenie väzby na sťažovateľa. Pri dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovaných skutkov vykazujúcich znaky trestného činu odkázali na konkrétne výsledky dokazovania, ktoré podľa názoru ústavného súdu majú aj dostatočnú relevanciu pre prijatý záver súdov. Jasne uviedli, že záver o dôvodnosti podozrenia vyplýva predovšetkým z výpovede obvineného [REDAKOVANÉ], ktorého výpoveď je podporená výpoveďami svedkov (bod 4), ako aj zápisnicou o previerke výpovede, záznamami z bezpečnostných kamier a napokon aj výpoveďou [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľove námietky o nedostatočnej hĺbke hodnotenia dôkazov nepovažuje ústavný súd za dôvodné, pretože odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z judikatúry pre rozhodnutia o väzbe, podľa ktorých skutočnosti zakladajúce podozrenie nemusia dosahovať rovnakú úroveň ako tie, ktoré sú nevyhnutné na vyslovenie viny alebo aspoň na podanie obžaloby, ku ktorým dochádza v ďalšom štádiu trestného konania (rozsudok Murray proti Spojenému kráľovstvu z 28. 10. 1994, sťažnosť č. 14310/88, bod 55).

27. Aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol konajúcimi súdmi ustálený ústavne prijateľným spôsobom, keďže záver o pretrvávajúcej obave z možného pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom je podľa názoru ústavného súdu rozumne a jasne vyvoditeľný z konkrétnych okolností opísaných súdmi, ktoré sú relevantné (trestná minulosť, podozrenie z nedodržania podmienok podmieneného odsúdenia, charakter stíhanej trestnej činnosti, hodnotenie motivácie, pozn.). Námietku, že krajský súd založil väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku len na tom že bol v minulosti trestaný, považuje ústavný súd za nedôvodnú. Krajský súd totiž jasne uviedol, že popri podozrení zo spáchania trestnej činnosti v čase plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia za inú úmyselnú trestnú činnosť ako rozhodujúcej skutočnosti zohľadňoval skutočnosti týkajúce sa spôsobu spáchania stíhaného

trestného činu a predpokladanej motivácie, a preto sú nedôvodné aj súvisiace námietky o odklone od judikatúry.

28. V napadnutom rozhodnutí sa nachádza aj zohľadnenie argumentov v prospech prepustenia na slobodu a nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka ako miernejšieho prostriedku oproti väzbe. Jednotlivé argumenty sú dostatočne konkrétne, vychádzajú zo skôr uvedených skutočností a dôkazov. Napadnuté rozhodnutie preto vyhovuje požiadavke primeranosti, ktorá vyplýva zo zákazu arbitrárnosti obsiahnutého v čl. 5 dohovoru.

29. K námietke, že krajský súd nezohľadnil zásadu prezumpcie neviny a nekorektne prejedlikoval, resp. si osvojil prejedlikovanie viny zo strany okresného súdu ústavný súd uvádza, že sťažovateľ neidentifikoval konkrétnu časť odôvodnenia, v ktorej k uvedenému prejedlikovaniu viny došlo. Ústavný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia opakovane identifikoval miesta, na ktorých krajský súd spomenul spáchanie závažnej úmyselnej trestnej činnosti v čase plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, čo bolo sprevádzané dodatkom, že ide o podozrenie, resp. že mal spáchať aktuálne stíhaný trestný čin, a preto uvedenú námietku nepovažoval ústavný súd za dôvodnú.

30. K námietke, že krajský súd nepreveril doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ústavný súd uvádza, že je založená na čiastočnom prebratí záverov z judikatúry týkajúcich sa skúmania nevyhnutnosti doby ďalšieho trvania väzby, primárne však väzby trvajúcej dlhšiu dobu. Sťažovateľov prípad ale vychádza z iných okolností, pretože uznesením okresného súdu bol vzatý do väzby a napadnutým rozhodnutím bola zamietnutá sťažnosť ako riadny opravný prostriedok. Väzobné stíhanie sa teda iba začalo, a preto neaplikovanie sťažovateľom požadovaného kritéria a jeho bližšie neodôvodnenie nezaťažilo podľa názoru ústavného súdu napadnuté rozhodnutie nedostatkom spôsobujúcim jeho ústavnú neudržateľnosť.

31. K námietke, že okresný súd svoju nečinnosť odôvodnil uplatnením práva obvineného, ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v celej ústavnej sťažnosti neoznačil okresný súd za porušovateľa označených práv, a preto ústavný súd nemá možnosť preskúmať postup okresného súdu, ktorý sa neprejavil v odôvodnení uznesenia okresného súdu (tvoriaceho jeden celok s napadnutým rozhodnutím ako priamym predmetom ústavného prieskumu, pozn.). Nevysporiadanie sa krajského súdu s predchádzajúcim porušením práva na urýchlené konanie okresným súdom, na ktoré upozorňoval sťažovateľ vo svojom podaní z 1. marca 2024, nemá v tomto prípade za následok nedodržanie požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia o väzbe, keďže postup krajského súdu bol ústavným súdom už v časti III.1 posúdený ako ústavne súladný a sťažovateľ jasne neuplatnil požiadavku na prieskum postupu okresného súdu pri rozhodovaní o väzbe.

32. Ústavný súd zhrnutím výsledkov ústavného prieskumu napadnutého rozhodnutia krajského súdu a jemu predchádzajúceho postupu konštatuje, že nosný záver o naplnení formálnych a materiálnych podmienok tzv. preventívnej väzby sťažovateľa ako dôvode pozbavenia jeho osobnej slobody je ústavnoprávne udržateľný. Je podporený konkrétnymi skutkovými okolnosťami, ktoré jasne a zreteľne poukazujú na reálnu a konkrétnu možnosť pokračovania v trestnej činnosti v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu. Krajský súd podľa zistenia ústavného súdu prijateľným spôsobom reagoval na rozhodujúce argumenty uplatnené v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa

vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku nebolo možné pristúpiť k rozhodnutiu o ostatných sťažnostných požiadavkách.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu